

Toruń
 Wysoka 12
 Książnica Miejska
 im. Kopernika

REDA
WŁOCL
 Brzesk
ADMINIS
 Przedmiejska 20
 Telefon № 11-00

press Kujawski

Redaktor w sprawach piama przyjmuje w Redakcji przy ulicy Brzeskiej № 20 od godziny 14-ej do godziny 15-ej codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt. Redakcja rękopisów niezatrzaconych nie zwraca i zastrzega sobie prawo zmian.

Warunki prenumeraty: miesięczna z odbiorem w Administracji zł. 2,50 z odłożeniem do domu i zamiesz. zł. 3,— dla wojskowych, urzędników, urzędników emerytowanych, polceji i robotników zł. 2,—

Ceny ogłoszeń: na stronach wielawskich 15 gr. za mm. Ogłoszenie samodzielnym przez 1, 2, 3, 4, 5 spak, drobne 15 groszy za wyraz. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie.

Przez porozumienie do zjednoczenia

Poznań, 21. 10.

Pełnomocni przedstawiciele Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego i Zjednoczenia Polskich Związków Zawodowych na konferencji w dniu 18 bm. uchwalili deklarację „porozumienia polskiego świata pracy”, której myślą przewodnią jest współpraca w podnoszeniu sił obronnych Państwa, konsolidowaniu woli społecznej i krzewieniu czynu społecznego dla utrwalenia sprawiedliwości społecznej i powszechnego dobrobytu, rozwoju kultury narodowej i jej upowszechnienia.

Fakt ten witamy z głębokim zadowoleniem jako zdarzenie o wielkiej doniosłości dla polskiego świata pracy, naszej gospodarki narodowej i państwa. Bowiem Zjednoczenie Zawodowe Polskie, Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe i Zjednoczenie Polskich Związków Zawodowych — to trzy wielkie centralne zawodowe, liczące ponad 400 tysięcy członków, opłacających składki. Stanowią oni niemal połowę zorganizowanych polskich robotników i pracowników umysłow. Zaś zasięg wpływów tych trzech central obejmuje co najmniej półtora miliona rzeszę. W naszych warunkach więc stanowią one wielką siłę liczebną i organizacyjną, materialną i moralną.

Stanowią? Porozumienie — to jeszcze nie zjednoczenie.

Tak. Ale to wielki krok ku zjednoczeniu polskiego, narodowo - chrześcijańskiego ruchu zawodowego.

Rzetelna współpraca zbliża i wiąże, prowadzi do zjednoczenia, jeśli podstawa ideowa i cele są wspólne. A podstawa ideowa i cele tych 3-ch central są wspólne. Wszystkie trzy opierają się na zasadach narodowych i chrześcijańskich. Wszystkie trzy dążą przez wprowadzenie tych zasad w życie i realizację sprawiedliwości społecznej, przez dźwiganie mas na wyższy poziom kultury i dobrobytu, przez wzmacnianie sił obronnych i gospodarczych kraju — do potęgi i wielkości Rzeczypospolitej.

Cóż, wobec tego, znaczą drobne różnice w programach i metodach działania? Nie powinny one być, nie mogą być, i — wierzymy — nie będą przeszkodą uniemożliwiającą rychłe zjednoczenie.

Oddawna pożądana — obecnie zjednoczenie narodowo - chrześcijańskiego ruchu zawodowego robotników i pracowników polskich jest pilną, palącą koniecznością społeczną i państwową.

Spółczną, gdyż tylko zjednoczony, bardzo silny, dynamiczny ruch zawodowy zapewni światu pracy należny mu wpływ na bieg rzeczy w państwie, tylko taki ruch będzie czynnikiem rzeczywistego kształtującego stosunki w Polsce zgodnie z interesami i dążeniami mas pracujących.

Państwową, gdyż zadania czekające Polskę w najbliższym okresie będą mogły być spełnione tylko przez naród zjednoczony i zdyscyplinowany, a czyż jest możliwe prawdziwe zjednoczenie narodu bez zjednoczenia jego najbardziej dynamicznej warstwy, tej warstwy, która z włościąnską stanowi podstawę struktury

społecznej Polski?

Jak słusznie stwierdził b. premier angielski Baldwin — silny ruch zawodowy oparty na zdrowych zasadach jest najistotniejszym elementem ładu społecznego. Polski narodowy ruch zawodowy, gdy się zjednoczy i stanie się naprawdę silnym, będzie czymś więcej: wielką siłą dynamiczną twórczą, czynnikiem szybkiego postępu społecznego, gospodarczego i kulturalnego, bardzo ważnym elementem siły obronnej państwa.

Dlatego akcją zmierzającą do zjednoczenia tego ruchu interesują się żywo najwyższe czynniki, najbezpośredniej odpowiedzialne za dalsze losy państwa; dlatego może ona liczyć na szczery aplauz i poparcie wszystkich dobrych Polaków, którym egoizm stanowy ani fanatyzm partyjny nie przesłaniają prawdy jak słońce jasnej, iż w czasach, w których żyjemy, i które nadchodzą, ostaną się i miejsce pod słońcem utrzymają lub zdobędą tylko narody silne jednością, twórcze i dynamiczne.

Takim narodem musi być naród polski. Jest to nakaz najwyższy, któremu podporządkować się muszą wszyscy i wszystko. Rozumie to polski — ten prawdziwie polski świat pracy zorganizowany w narodowo - chrześcijańskim ruchu zawodowym — jak o tym świadczy porozumienie trzech central. Ich przywódcy dobrze zasłużą się światu pracy i Polsce, jeśli — w co nie wątpimy — dołożą starań, by deklaracja porozumienia w czasie jak najkrótszym przemieniła się w akt zjednoczenia. J. Zag.

Całe Węgry wołają:

„Niech żyje Polska!”

200 tysięczny tłum manifestował w Budapeszcie na cześć Polski

Budapeszt, 21. 10. (PAT)

Na placu im. Palfy'ego pod pomnikiem gen. Bema odbył się wieczorem olbrzymi wiec manifestacyjny za stworzenie wspólnej granicy polsko-węgierskiej.

Już w godzinach popołudniowych grupy ludności poczęły zdążyć w kierunku placu, zapełniając go w całości i tłocząc się w przyległych ulicach. U stóp pomnika gen. Bema ustawiły się delegacje wszystkich budapeszteńskich stowarzyszeń społecznych z setkami sztandarów. O godz. 17 zabłyśły reflektory, oświetlając ogromny plac zapełniony 200-tysięcznym tłumem.

Na wstępie chór kolejowców odśpiewał hymn węgierski i hymn polski w języku polskim, po czym na ustawioną przed pomnikiem trybunę wszedł prezes federacji stowarzyszeń polsko-węgierskich hr. Szechenyi. Już pierwsze jego słowa, zapewniające o wdzięczności narodu węgierskiego dla Polski, powitał tłum entuzjastycznymi okrzykami „Niech żyje Polska”.

Po słowach mówcy „domagamy się wspólnej granicy polsko-węgierskiej”, zabrzmiały potężne i długo niemiłkące hu-

ragany okrzyków: „Chcemy wspólnej granicy polsko-węgierskiej”. Gdy mówca wspominał o pogroźkach czeskich, dalsze jego słowa zagłuszył potężny okrzyk „pod broń!”.

„Z sercem pełnym wdzięczności — zakończył mówca — zwracamy się do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Mościckiego i Marszałka Śmigłego - Rydza oraz z miłością i szacunkiem pozdrawiamy min. Becka, który prowadzi niezłomną pracę w duchu sprawiedliwości”.

Po przemówieniu Szechenyi'ego niemiłkące okrzyki na cześć Pana Prezydenta Mościckiego, Marszałka Śmigłego - Rydza i min. Becka rozbrzmiewały długo na całym placu.

Następnie przemawiali: Paulin - Juliusz Sesnyo, przedstawiciel młodzieży węgierskiej — prezes organizacji młodzieży narodowej „Turul - Ambrus” oraz w imieniu kobiet dr Horwatowa, która wygłosiła krótkie przemówienie w języku polskim. Słowom mówców, którzy wskazywali na potrzebę jednolitości społeczeństwa oraz na jego zniecierpliwienie ciągłym odwieka-

niem ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy węgierskiej, towarzyszyły okrzyki: „wszystko z powrotem”, „niech żyje armia”, „do broni!”. Po odegraniu hymnu polskiego i węgierskiego, manifestanci rozeszli się po mieście, wnosząc wiaty na cześć Polski i domagając się wspólnej granicy polsko-węgierskiej.

Na wszystkich wystawach sklepowych widniały specjalnie oświetlone portrety P. Prezydenta Mościckiego i Marszałka Śmigłego - Rydza. Ludność żywo wtórowała okrzykiem manifestantów, zapełniając całą stolicę zgodnym chórem „Żądamy wspólnej granicy polsko-węgierskiej”.

Specjalna delegacja, złożona z prezesów stowarzyszeń przyjaciół Polski, kilku generałów i wyższych oficerów oraz z przedstawicieli wszystkich organizacji społecznych ze sztandarami, udała się do gmachu poselstwa polskiego. Delegacja wręczyła posłowi R. P. następującą deklarację:

„Przyszliśmy, by dać wyraz miłości i wdzięczności całego narodu węgierskiego dla narodu polskiego i jego wielkich kierowników. Przed godziną setki tysięcy Węgrów reprezentujące uczucia całego kraju z całą mocą i wolą domagały się wspólnej granicy polsko-węgierskiej. Wznosiły one okrzyki na cześć Polski, dając wyraz przekonaniu, że nazwiska Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałka Śmigłego - Rydza oraz ministra spr. zagran. Becka złotymi zgłoskami zapisane zostały w historii Węgier. Wszystkie serca węgierskie biją zgodnie, całe Węgry wołają „Niech żyje Polska”.

Po odebraniu deklaracji poseł R. P. Orłowski ukazał się w oknie, witany okrzykami na cześć Polski. W odpowiedzi poseł Orłowski wznosił okrzyk na cześć Węgier, regenta Horthy'ego i Prezydenta Mościckiego.

Powrót min. Becka

Warszawa, 21. 10. (PAT).

Dnia 20 bm. wieczorem minister spraw zagranicznych p. Józef Beck powrócił z Rumunii do Warszawy.

Walki w Jerozolimie

O świcie wznowiono działania wojskowe

Jerozolima, 21. 10. (PAT)

Z nastaniem świtu wznowiono zostały operacje wojskowe w starej dzielnicy miasta. Kordony wojska coraz bardziej zacieśniają obwód umocniony, aby uniemożliwić przenikanie powstańców. Jednocześnie inne oddziały przeszukują rozległe podziemia i lochy świątyni Salomona. Przeszukiwane obecnie przejścia podziemne łączą gmach starego meczetu Harmam Szarif ze starożytnymi budowlami w promieniu kilku kilometrów, zwłaszcza w kierunku morza Martwego. Wojska brytyjskie chcą przeszkodzić kontaktowaniu się powstańców zbiegłych z meczetu Omara ze światłem zewnętrznym.

Nocy ubiegłej zanotowano kilka napadów szczególnie na przedmieściu żydowskim w północnej dzielnicy Jerozolimy Montelore. W każdym z tych wypadków interwenio-

wała policja.

Wojska brytyjskie metodycznie obsadzają miasto. Oddziały piechoty utworzyły kordony oddzielając poszczególne ośrodki, w których Arabowie stawiają opór. Służba sanitarna funkcjonuje nadzwyczaj sprawnie. W otoczonych dzielnicach wojsko działa z maksimum ostrożności i oczyszczając teren unika środków bardziej gwałtownych. Wojsko otrzymało rozkaz oszczędzania ludności. Rozkaz podkreśla, że żołnierze winni zdawać sobie sprawę, że wśród ludności arabskiej prawdopodobnie 95 procent nie ma nic wspólnego z powstańcami.

Celem akcji wojskowej jest ujęcie wzgl. unieszkodliwienie garstki zdecydowanych na wszystko strażaków, ukrywających się w murach starej Jerozolimy. Wojsko, w myśl rozkazu, uciekać się ma do siły tylko w wypadku oporu.

Jutro wybory delegatów senackich do wojewódzkich kolegiów wyborczych

W dniu 23 października r. b. zgodnie z ordynacją wyborczą do Senatu i kalendarzem wyborczym odbędą się w całej Polsce obwodowe zebrania wyborcze, celem wyboru delegatów do wojewódzkich kolegiów wyborczych, które z kolei wybiorą senatorów.

W mieście Włocławku obwodowe zebrania wyborcze odbędą się w nadchodzącą niedzielę t. j. dnia 23 b. m. o godz. 11-ej rano we wszystkich obwodach, za wyjątkiem obwodu Nr 9 (lokal Związku Rezerwistów. Stary Rynek 1), w którym to obwodzie zebranie odbędzie się o godz. 9-ej rano.

W zebraniach obwodowych mogą wziąć udział tylko ci obywatele m. Włocławka, mający prawo wybierania do Senatu (30 lat skończone, a nadto podstawę z tytułu: odznaczenia, wykształcenia lub

zaufania), którzy zostali wpisani do spisu wyborców z danych obwodów z tytułu zaufania obywateli bądź od razu przez władzę administracji ogólnej, bądź też dopisani na skutek przeprowadzanej rejestracji (z tytułu odznaczenia i wykształcenia), wreszcie — w postępowaniu reklamacyjnym w okresie wyłożenia spisów wyborców do wglądu obywateli.

Przewodniczący poszczególnych obwodów wyborczych zawiadomili nadto wszystkich uprawnionych do głosowania wyborców do Senatu specjalnymi indywidualnymi pismami o dniu, godzinie i miejscu zebrania wyborczego. Zawiadomienia powyższe uprawnione osoby winny przynieść ze sobą na zebrania, gdyż wstęp do lokalu wyborczego przysługuje tylko osobom uprawnionym.

Dla orientacji podajemy jeszcze raz wykaz lokali wyborczych:

- Obwód Nr. 9 — Związek Rezerwistów, Stary Rynek 1
" 10 — Szkoła pow. Nr. 6, Kilińskiego 30
" 11 — Szkoła pow. Nr. 4 Wiejska, róg Kościel.
" 12 — Muzeum Ziemi Kuj, Słowackiego 1
" 13 — Gimnazjum Mechaniczne, Rolińskiego 6
" 14 — Szkoła pow. Nr. 3/7 Pl. Szaszcza
" 15 — Ochotnicza Straż Pożarna, Żabia 8
" 16 — Dom Katolicki przy par. Św. Stanisława, Kościelna 10/21.

Odwwołanie Walnego Zgromadzenia Członków Pow. Koła Związku Inwalidów Wojennych R. P. we Włocławku

W związku z mającymi się odbyć w dniu 23. X. r. b. wyborami delegatów do Wojewódzkiego Kolegium do Senatu, kierownictwo Pow. Koła Zw. Inw. Wojen. R.P. we Włocławku, by dać możliwość swym członkom, uprawnionym do wyborów senackich, wzięcia udziału w wyborach tych, Walne Zgromadzenie, które odbyć się miało w dniu 23 b.m. przesuwają

na następną niedzielę, to jest na dzień 30. X. r. b. zawiadamiając jednocześnie, że Zgromadzenie to odbędzie się w Muzeum Ziemi Kujawskiej, ul. Słowackiego Nr. 2 o godz. 11-ej rano.

O powyższym, tak Społeczeństwo włocławskie, jako też i swych członków zawiadamia.

Kierownik Koła
(—) Kaz. Garbowski

Zebranie T-wa Przyjaciół Młodzieży przy gimnazjum im. ks. Jana Długosza

Zarząd Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży przy Gimnazjum im. Ks. J. Długosza we Włocławku zawiadamia Członków że dnia 23 października b.r. w niedzielę o godzinie 15-ej w sali aktowej Gimnazjum odbędzie się

Walne Zebranie Członków z następującym porządkiem dziennym: 1) Odczytanie protokołu z poprzedniego zebrania. 2) Sprawozdanie z działalności T.P.M. 3) Wybór władz i plan pracy na rok następny.

„Pierwszy legion“ („Rozum i wiara“)

W poniedziałek, dnia 24 b.m. o godz. 20.45, w sali kino-teatru „Słońce“, odbędzie się przedstawienie znakomitej sztuki Emmeta Lawerynego „Pierwszy legion“ („Rozum i wiara“), w realizacji gościnnie reżyserującego Kazimierza Koreckiego. Sztuka ta będzie niewątpliwie podniosłym evenementem sezonu, a to ze względu na niecodzienne wartości jej dramatycznej - literackiej, jak też i treści akcji (kolegium O. O. Jezuitów) i nowość tematu. Utwór ma znamioną sztuki zdecydowanie świeckiej a traktuje o problemie: wiary i

rozumu. — Doskonała obsada ról czołowych pozwala wróżyć, że wykonanie sztuki osiągnie wysoki poziom.

Przedspzedaż biletów odbywa się w biurze „Orbis“.

Kino „Słońce“

Dzisiaj premiera „Świat mówi o nas“.

Jutro poranek ulgowy „30 karatów szczęścia“

Idź do urny wyborczej!

Gdy się odbywa mobilizacja Sił Narodu, nie ma czasu na jałowe spory i walki. Patrzą na nas inne narody. Musimy im pokazać, że **Naród Polski jest z jednej bryły** i taki silny, że wrogów przeleknie!

Nikogo z nas przy urnie nie zabraknie!

Przeniesienie relikwii św. Teresy

Dnia 23 b. m. katolickie społeczeństwo naszego miasta święcić będzie podniosłą uroczystość przeniesienia relikwii św. Teresy od Dzieciątka Jezus z Kaplicy Pałacu Biskupiego do Katedry.

Uroczysta procesja z relikwiami wyruszy z Pałacu Biskupiego o godzinie 15-ej i przejdzie następującymi ulicami: Bulwarami im. Marsz. Piłsudskiego, ul. Świętojańską, Starym Rynek, 3-go Maja i Cyganeką do Katedry.

Relikwie poniosą w procesji przedstawiciele wszystkich katolickich organizacji społecznych, oraz delegacje miejscowych szkół.

Mamy nadzieję, że kult tak bardzo popularny do Św. Teresy od Dzieciątka Jezus zgromadzi na tę uroczystość katolickie organizacje społeczne, szkoły średnie, zawodowe i powazeczne, które tą drogą serdecznie zapraszamy.

Zbiórka wszystkich organizacji ze sztandarami nastąpi o godzinie 14-ej na Placu Katedralnym.

Specjalnych zaproszeń wysyłać się nie będzie.

Akademia i Wystawa ku czci Św. Teresy

Z okazji uroczystości przeniesienia relikwii św. Teresy odbędzie się w dniu 23 b. m. o godz. 18-ej w Sali Domu Młodzieży Katolickiej (ul. Seminaryjska 7) okolicznościowa akademia ku czci św. Teresy od Dzieciątka Jezus, na którą również najuprzejmiej wszystkich zapraszamy. Następnie w dniach od 23 — 30 b. m. otwarta będzie w Domu Młodzieży Katolickiej Wystawa Religijna, poświęcona kultowi Św. Teresy.

Prosimy tą drogą całe społeczeństwo m. Włocławka o łaskawe jak najliczniejsze zwiedzanie jej.

Apel

do Społeczeństwa Katolickiego

W związku z powyższą uroczystością zwracamy się tą drogą do wszystkich rodzin katolickich o łaskawe przybranie swych domów flagami i zieloną w tych ulicach, którymi przechodzić będzie procesja, by w ten sposób dać wyraz swym uczuciom dla Wielkiej naszej Pośredniczki u Boga.

Prosimy również o łaskawe przysłanie nam kwiatów do kaplicy, w której spoczną relikwie Św. Teresy (Dom Młodzieży Katolickiej, ul. Seminaryjska nr. 7).

Na froncie przedwyborczym

Zebranie w świetlicy policyjnej

W środę w lokalu Świetlicy Policyjnej przy ul. P.O.W. 1 odbyło się wieczorem zebranie przedwyborcze, na którym do licznie zgromadzonych p.p. policjantów i ich rodzin przemawiał kandydat na posła do Sejmu p. dr. Józef Chmura.

czy istnieje ideałna

tak-
kto raz spróbował nożyk
»ECLIPSE«
pozostaje mu zawsze wierny

Licytacja koni z Państwowej Stadniny Koni w Janowie-Podlaskim

Pomorska Izba Rolnicza podaje do wiadomości PP. Rolników, że w dniu 25 X. b. r. o godz. 12-ej odbędzie się w Janowie Podlaskim licytacja 35 koni z Państwowej Stadniny Koni.

Bliższe informacje w powyższej sprawie oraz wykaz koni przeznaczonych na licytację mogą PP. Rolnicy otrzymać bezpośrednio od Zarządu Państw. Stadniny Koni w Janowie Podlaskim.

Sygnatura: Km. II. 1346/38

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego we Włocławku Ilgo rewiru Władysław Młodzianko, mający kancelarię we Włocławku, ul. Kilińskiego 7, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 9 listopada 1938 r. o godz. 11 we Włocławku, ul. Szpichlerna Nr. 7/9, odbędzie się l-sza licytacja ruchomości, należących do F. „Clawus“ wł. Leon Bądzdzrów składających się z 3.000 kg. drutu oszacowanych na łączną sumę zł 1800.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

KOMORNIK: W. Młodzianko.

Włocławek, dnia 19 października 1938 r.

We Włocławku mówią, że

... głównym sędzią rozpoczętego meczu lekkoatletycznego o puchar Sąjmu został jednogłośnie obwołany wyborca obwodowej komisji Nr. 51 we Włocławku za polecanie kandydatów na czołowe miejsca.

... czołowi przedstawiciele Stronictwa Narodowego naszego gródzu podjęli cichą uchwałę wzywającą swych najbliższych do wzięcia udziału w głosowaniu dn. 6 listopada b. r.

... narodowcy z Włocławka i okolicy głosować będą tylko na swoich kandydatów.

... szlachta krzyżowa dokona w niedzielę wyborów własnych delegatów do zgromadzeń wojewódzkich.

... ten wysoki pan z gazety przy ul. Warszawskiej spowodował sądny dzień dla niskiego pana z gazety przy ul. Cyganka.

Dyżur lekarski i apteczny

Dyżur apteczny — p. J. Gutkowskiego
Plac Dąbrowskiego 4.

Apteki dyżurujące w dzień są czynne od
godz. 8-ej do godz. 20-ej.

Dyżur lekarski — dr. Szummer, ul. Kościuszki 17, tel. 12-94.

DO WYNAJĘCIA 2 pokoje z kuchnią na II gim piętrze z balkonem od frontu. Wiadomość w Administracji Expressu Kujawskiego od godz. 8—10 rano.

Sprzedam auto sportowe „Chevrolet“ na chodzie, Stępczyński, Młynarska 16.

**Wszyscy narodowcy z Włocławka i okolicy głosują tylko
na Henryka Siemieńskiego i Józefa Chmurę**